

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Młodość jako czas kształtowania własnej tożsamości. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Stefan Żeromski,
Przedwiośnie

EPOKA

Dwudziestolecie
międzywojenne

CZAS

WYPOWIEDZI
ok. 5 min

OPRACOWANIE

nauczyciele
Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do
matury 2027 od
Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator
matury ustnej. Ocena
wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z
opracowaniem pytań
jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu
mówi, co będziesz
udowadniać

Cezary Baryka, bohater *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego, na początku lektury jest kilkunastoletnim szkolnym rozrabiaką, korzystającym ze swobody, jaką dał mu wyjazd ojca na wojnę. Na końcu powieści to jednak dorosły człowiek, odważnie kroczący w pierwszym szeregu manifestacji robotniczej. Jak to się stało, że rozpierzczony jedynie stał się zaangażowanym obywatelem państwa, którego dawniej nie uważał nawet za swoją ojczyznę? Autor powieści pokazuje, że na kształtowanie się

tożsamości młodych ludzi wpływają okoliczności, w których się znaleźli, czasy, w których żyją, i w końcu - ludzie, których poznają w wędrówce ku dorosłości.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Młodość Cezarego Baryki przypada na burzliwy okres w historii świata. Najpierw wybuchła pierwsza wojna światowa, potem rewolucja październikowa. Podatny na wpływy i pozbawiony ojcowskiego nadzoru młodzieniec szybko dał się porwać myśli komunistycznej. Rewolucjoniści nawoływali do obalania władców, dzielenia majątków. Wydaje mi się, że ta retoryka brutalności i gwałtowności przemawiała do Baryki, ponieważ przechodził on przez nastoletni bunt, a poza tym nigdy nie miał szacunku do autorytetów - rodziców czy nauczycieli. Ziarno komunistycznej propagandy padło więc na podatny grunt.

Dorastający Baryka po czasie zdał sobie sprawę ze swej nastoletniej naiwności. Najpierw dostrzegł cierpienie najbliższej mu osoby - matki. Wiedział, że jej pogarszający się stan zdrowia, a w końcu śmierć, były konsekwencją chaosu, biedy i bezprawia, które zapanowały w Baku. Nieco później Baryka podjął pracę jako grabarz. To otworzyło mu oczy na skalę okrucieństwa wojen ideologicznych. Z kolei w Nawłoci i Chłodku obserwował życie i pracę chłopów. W Baryce zrodziła się empatia dla najniższych warstw społecznych. Chciał zrozumieć, z jakimi problemami zmagają się ludzie, których interesy mieli przecież reprezentować rewolucjoniści. Bohater zweryfikował hasła usłyszane niegdyś na komunistycznych spotkaniach w Baku. Nie przyjmował już bezkrytycznie całej ideologii. Dzięki życiowym doświadczeniom wiedział, co jest mu bliskie, a z jakimi postulatami się nie zgadza. Pewien czas później na spotkaniu komunistów otwarcie skrytykował partyjną propagandę. To przełomowy moment w życiu Baryki. Mężczyzna zaczął polemizować z rewolucyjnymi hasłami, które bezrefleksyjnie powtarzał w przeszłości. Doświadczenia życiowe sprawiły, że Cezary niejako zyskał tożsamość - stał się jednostką z własnymi myślami, przekonaniami, wartościami.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Podobną drogę musi przejść Kordian z dramatu Słowackiego. W początkowych scenach jest piętnastoletnim młodzieńcem. Właśnie przeżywał swoją pierwszą miłość, niestety nieszcześliwą. Przez to prawie odebrał sobie życie. Potem wyruszył w podróż po Europie, w czasie której odkrył prawdę o świecie. Przekonał się, że dla ludzi liczą się przede wszystkim pieniądze. Stracił też wiarę w siłę poezji, bo ta zniekształcała rzeczywistość. Zawiódł się nawet na samym papieżu, który nie był zainteresowany losem cierpiących Polaków. Dojrzewanie było dla Kordiana bolesnym doświadczeniem. Idee, w które kiedyś wierzył,

okazały się górnolotne, oderwane od rzeczywistości. Jednak ten trudny proces pozwolił bohaterowi odkryć swoją życiową misję - walkę o wolność ojczyzny. Zagubiony nastolatek z początkowych scen dramatu stał się mężczyzną gotowym oddać życie za wzniosły cel.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Uważam, że droga obu bohaterów do dorosłości jest pod wieloma względami podobna. Obaj jako młodzi ludzie dali się porwać nie do końca rozumianym przez siebie ideom - miłości i rewolucji. Obaj też doświadczyli w życiu przykrych zdarzeń i trudnych emocji, które jednak z czasem korzystnie wpłynęły na ich rozwój. Okazuje się, że poznanie świata zewnętrznego pozwala też poznać swoje wnętrze.